

WIELKIE KSIĘSTWO LUKSEMBURGA
Informacja o stosunkach gospodarczych z Polską

Informacje ogólne

powierzchnia:	2 586 km ²	
ludność (tys.):	ok. 642,4	
głowa państwa:	Wielki Książę Henryk	od 7 października 2000 r.
premier	Pan Luc Frieden	od 17 listopada 2023 r.
wicepremier, minister spraw zagranicznych i handlu zagranicznego, minister ds. współpracy rozwojowej i spraw humanitarnych	Pan Xavier Bettel	od 17 listopada 2023 r.
minister ds. mieszkalnictwa i planowania przestrzennego	Pan Claude Meisch	od 17 listopada 2023 r.
minister gospodarki, małych i średnich przedsiębiorstw, energii i turystyki	Pan Lex Delles	od 17 listopada 2023 r.
kierująca Ambasadą RP w Luksemburgu Chargée d'affaires a.i., I Radca	Pani Iwona Wojtczak	od 2024 r.
ambasador Luksemburga w Warszawie	JE Pan Paul Pierre Jean Schmit	od 15 września 2020 r.
najbliższe wybory parlamentarne	październik 2028 r.	

Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne

	2019	2020	2021	2022	2023	2024*	2025*
PKB (w mld EUR)	62 431	64 524	72 360	77 529	79 310	-	-
PKB per capita (w EUR)	100 450	102 230	112 860	118 310	118 770	-	-
PKB (dynamika w %)	2,9	-0,9	7,2	1,4	-1,1	1,4	2,3
Nadwyżka / deficyt budżetowy (% PKB)	2,2	-3,4	0,5	-0,3	-1,3	-1,7	-1,9
Dług publiczny (% PKB)	22,4	24,6	24,5	24,7	25,7	27,1	28,5
Inflacja (w%)	1,6	0,0	3,5	8,2	2,9	2,3	2,0
Bezrobocie (w%)	5,6	6,8	5,3	4,6	5,2	5,8	5,7

Źródło : Eurostat; DG ECFIN (* prognoza)

Luksemburg to dziedziczna monarchia konstytucyjna, na której czele stoi JKW Wielki Książę Henryk (wstąpił na tron 7 października 2000 roku). Książę powołuje rząd, który odpowiada przed jednoizbowym parlamentem – Izbą Deputowanych. Władza ustawodawcza należy do Wielkiego Księcia i parlamentu. Organem doradczym Wielkiego Księcia jest powoływana przez niego dożywotnio Rada Stanu, licząca 21 członków.

Od 2013 r. w kraju rządzi koalicja trzech partii politycznych – liberałów (DP), socjaldemokratów (LSAP) oraz Zielonych (*Déi Gréng*).

Luksemburg jest członkiem Beneluksu oraz jednym z założycieli wszystkich trzech Wspólnot, w tym Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej. Ponadto jest członkiem strefy euro.

1. Sytuacja gospodarcza

Gospodarkę Luksemburga cechuje stabilność – niski poziom inflacji oraz niska stopa bezrobocia. Mimo niewielkiej powierzchni i populacji Luksemburg jest najbogatszym państwem na świecie pod względem wielkości PKB per capita (według parytetu siły nabywczej), daleko wyprzedając Irlandię, Szwajcarię, Norwegię czy Singapur (dane IMF za 2024 rok). Usługi publiczne takie jak edukacja, opieka zdrowotna i transport publiczny pozostają w kraju darmowe.

Od wielu lat rating kraju utrzymuje się na najwyższym poziomie – AAA, z perspektywą stabilną, na co nie wpłynęła pandemia COVID-19. W maju 2024 r. agencja Fitch potwierdziła rating AAA dla Luksemburga, w uzasadnieniu wskazując na silne podstawy kredytowe oraz jeden z najniższych wskaźników zadłużenia.

Dominującym sektorem gospodarki kraju są usługi (wg CIA Factbook – 88,9% PKB w 2022 roku). Z tego względu rząd Luksemburga działa proaktywnie na rzecz implementacji programów wspierających dywersyfikację gospodarczą oraz przyciągnięcie bezpośrednich inwestycji zagranicznych. Zgodnie z planami rządu priorytetowymi obszarami gospodarki są: logistyka, technologie informacyjno-komunikacyjne, biotechnologia, sektor kosmiczny i sektor usług finansowych. Ten ostatni odpowiada (dane za 2023 r.) za 25% PKB kraju.

Dzięki położeniu geograficznemu Luksemburg stał się kluczowym centrum dla wspomnianych sektorów. Dywersyfikacja gospodarcza jest priorytetem rządów od 1960 roku, kiedy to kraj zaczął odchodzić od przemysłu hutniczego oraz zaczął wspierać produkcję high-tech i bankowość. Wskaźnik PKB na mieszkańca jest jednym z najwyższych na świecie (118,8 tys. EUR w 2023 roku).

W Luksemburgu znajdują się również główne siedziby Arcelor Mittal (największy na świecie producent stali), SES Astra (największa w Europie firma satelitarna), RTL, Ferrero i wiele firm high-tech, takich jak Amazon, Microsoft/Skype oraz Ebay. W zakresie produkcji – Guardian jest jednym z największych producentów lusterek dla przemysłu motoryzacyjnego na świecie.

Wewnętrzna stabilność fiskalna i regulacje bankowe (np. tajemnica bankowa) są kluczowymi elementami konkurencyjności kraju. Dodatkowo podatki korporacyjne zachęcają do inwestycji i przedsiębiorczości.

Główne firmy działające w sektorze finansowym to towarzystwa ubezpieczeniowe, banki i fundusze inwestycyjne. Pracuje w nim prawie 45 tys. osób (11% wszystkich osób zatrudnionych). Sektor zarządzania funduszami jest drugim co do wielkości na świecie, a bankowość jest najbardziej rozwinięta w Europie – aktywa banków stanowią 18-krotność PKB kraju. Sektor bankowy jest jednak zdominowany przez banki zagraniczne, które jednocześnie nie mają wielu powiązań z lokalną gospodarką. Wg *Global Competitiveness Report 2021* Luksemburg plasuje się na wysokiej, 5. pozycji.

Luksemburg, w odróżnieniu od innych państw członkowskich Unii Europejskiej stosunkowo łagodnie odczuł skutki kryzysu gospodarczego wywołanego pandemią COVID-19. PKB tego kraju skurczyło się o 0,9%. Po gwałtownym odbiciu gospodarki w 2021 r. o 7,2%, w kolejnym roku wzrost wyniósł już tylko 1,4%, a w 2023 r. PKB zmniejszył się o 1,1%.

Wg najnowszej prognozy Komisji Europejskiej w 2024 r. wzrost realnego PKB w Luksemburgu pozostanie niski i wyniesie 1,4%, po czym w 2025 r. wzrośnie do 2,3%. Stosunkowo niewielkie tempo wzrostu wynika głównie ze słabszego eksportu netto i inwestycji w obliczu niekorzystnych warunków finansowania i niepewności geopolitycznej. Inflacja będzie się obniżać (do 2% w 2025 r.), głównie w wyniku spowolnienia cen żywności i wyhamowania wzrostu płac. Prognozowany deficyt budżetowy (-1,9% PKB w 2025 r.) zwiększy relację długu

sektora instytucji rządowych i samorządowych do PKB, choć nadal pozostanie na niskim poziomie. Od lat dług publiczny pozostaje jednym z najniższych w całej UE, utrzymując się cały czas na poziomie poniżej 30%.

2. Ramy prawno-traktatowe polsko-luksemburskich stosunków gospodarczych

Podstawowe znaczenie posiadają uregulowania Traktatu Akcesyjnego Polski do UE, podpisanego w dn. 16 kwietnia 2003 r. Szereg kwestii związanych ze współpracą gospodarczą regulują bilateralne porozumienia i umowy międzyrządowe, w tym:

- konwencja między Polską a WKL w sprawie unikania podwójnego opodatkowania w zakresie podatków od dochodu i majątku z 14 czerwca 1995 r.

Umowa w sprawie popierania i ochrony inwestycji (BIT) z Królestwem Belgii i Wielkim Księstwem Luksemburga, podpisana 19 maja 1987 r., została wypowiedziana przez Polskę. Termin zakończenia obowiązywania umowy minął 2 sierpnia 2021 roku. Przy czym wybrane postanowienia umowy w odniesieniu do inwestycji dokonanych przed datą wygaśnięcia umowy pozostają w mocy do 2 sierpnia 2031 r.

3. Polsko-luksemburska wymiana handlowa

Obroty towarowe Polski z Luksemburgiem (w mln euro)

	2020	2021	2022	2023	Dynamika 2023 2022	I-VIII 2023	I-VIII 2024	Dynamika I-VIII 2024 I-VIII 2023
Eksport	364,8	445,1	603,6	579,6	96,0	386,7	361,4	93,4
Import	278,4	349,3	413,7	343,5	83,0	234,1	232,1	99,1
Obroty	643,2	794,4	1 017,3	923,1	90,7	620,8	593,5	95,6
Saldo	86,5	95,8	189,9	236,1	-	152,6	129,3	-

Źródło: GUS

Luksemburg nie jest znaczącym partnerem w polskiej wymianie handlowej – według danych wstępnych GUS za rok 2023 zajmuje **48. miejsce wśród partnerów handlowych Polski pod względem wartości eksportu** (0,16% udziału w polskim eksporcie ogółem) i **65. miejsce pod względem polskiego importu** (0,1% udziału w polskim imporcie ogółem).

Według danych GUS za 2023 r. polski eksport do Luksemburga wyniósł 579,6 mln euro i odnotowując spadek o 4% w porównaniu do 2022 roku. Import z Luksemburga był z kolei na poziomie 343,5 mln euro (spadek o 17% r/r). Obroty towarowe osiągnęły poziom 923,1 mln euro, co jest wynikiem słabszym o ok. 9% w porównaniu do 2022 r. Saldo obrotów towarowych, tak jak w ostatnich kilku latach, było dodatnie i wyniosło 236,1 mln euro.

Największy udział w polskim eksporcie do Luksemburga w 2023 r. stanowiły pojazdy i statki powietrzne, produkty przemysłu chemicznego i pochodne, tworzywa sztuczne, skóry surowe i wyprawione, drewno i art. z drewna oraz materiały włókiennicze.

Na strukturę polskich obrotów handlowych z Luksemburgiem duży wpływ wywiera obecność w Polsce zarejestrowanych w Luksemburgu inwestorów bezpośrednich.

Główne grupy towarowe eksportowane do Luksemburga w 2023 r.:

1. Pojazdy i statki powietrzne – 150,7 mln € (udział 26,19%)
2. Tworzywa sztuczne – 93,01 mln euro (udział 12,79%)
3. Metale nieszlachetne – 59,2 mln euro (udział 11,10%)

Główne grupy towarowe importowane z Luksemburga w 2023 r.:

1. Tworzywa sztuczne – 93,01 mln euro (udział – 28,20%),
2. Metale nieszlachetne – 59,20 mln euro (udział 17,95%)
3. Wyroby przemysłu elektromaszynowego – 59,6 mln euro (udział – 17,2%).

4. Polsko-luksemburskie inwestycje

Inwestycje zagraniczne Luksemburga w Polsce i Polski w Luksemburgu w 2023 r. (w mln EUR)

Kraj	Akcje i udziały kapitałowe	Reinwestycje zysków	Instrumenty dłużne netto	Ogółem dochody	Skumulowane BIZ na koniec 2020
Luksemburg	29 157,5	1 312,7	10 519,3	2 943,1	39 676,8
Polska	3 006,6	105,1	2 417,7	251,8	5 424,3

Źródło: NBP

Stale wysoka wartość należności od podmiotów bezpośredniego inwestowania mających siedziby m.in. w Luksemburgu wynika z faktu, że zazwyczaj są tam ulokowane podmioty specjalnego przeznaczenia wykorzystywane w optymalizacji struktur inwestycyjnych. Dlatego dane o polskich BIZ w Luksemburgu należy interpretować z ostrożnością. Trudno wskazać konkretne podmioty z Polski, realizujące tam typowe projekty inwestycyjne (w sferze produkcyjnej) o znacznej wartości. Inwestycje dokonywane w Luksemburgu najczęściej mają charakter typowych przepływów finansowych.

Luksemburg jest chętnie wykorzystywany jako pośrednie ogniwo inwestycji bezpośrednich w ramach grup kapitałowych, dlatego według kryterium podmiotu dominującego inwestycje Luksemburga są dużo mniejsze niż z punktu widzenia kraju inwestora.

Według danych NBP wartość kapitału zainwestowanego w Polsce **na koniec 2023 r. przez firmy z Luksemburga wyniosła 39 677 mln euro**. Tym samym Luksemburg utrzymał tradycyjne, **3. miejsce** wśród największych inwestorów po Niderlandach i Niemczech.

Według danych GUS **na koniec 2022 r. funkcjonowało w Polsce 1037 podmiotów z udziałem luksemburskiego kapitału**. Wartość kapitału pochodzącego z Luksemburga w końcu 2022 r. wyniosła 21 848,1 mln zł (spadek o 0,9%, przed rokiem wzrost o 6,2%). W 70,2% był on ulokowany w podmiotach o liczbie pracujących 10 i więcej osób i prawie w całości w podmiotach z przewagą kapitału zagranicznego (97,9%). Najwięcej kapitału luksemburskiego zaangażowano w przetwórstwo przemysłowe (43,1%), a kolejne (23,3%) w obsłudze rynku nieruchomości, w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (7,5%) oraz budownictwie (7,2%). W układzie terytorialnym, ponad 60% kapitału luksemburskiego znalazło się w województwach mazowieckim (40,2%) i śląskim (22,1%).

Na *Liście Głównych Inwestorów Zagranicznych PAIH w Polsce – luty 2021* znajdowało się 23 inwestorów z Luksemburga, m.in.: ArcelorMittal S.A., Ardagh Glass Holding GmbH, ENERSYS Holding, HB Reavis, JACQUET POLSKA, Luxembourg Cambridge Holding Group, The Goodyear tire & rubber company.

Jednym z ostatnich przykładów polskich inwestycji w Luksemburgu jest akwizycja spółki Moventum przez polską firmę z branży IT, ProService Finteco, która nastąpiła w maju 2021 roku.

5. Dostęp do rynku pracy

Po 1 maja 2004 r. Luksemburg utrzymał wobec obywateli nowych państw członkowskich, w tym Polski, ograniczenia w dostępie do rynku pracy. W maju 2006 r. okres przejściowy został przedłużony na kolejne 3 lata. Od 1 listopada 2007 r. Luksemburg odstąpił od przedłużenia okresu przejściowego i luksemburski rynek pracy stał się otwarty dla polskich obywateli.

Nie są znane ograniczenia w dostępie do rynku Luksemburga, poza ograniczeniami ogólnie obowiązującymi na rynku wewnętrznym UE.

6. Obszary współpracy

Do perspektywicznych dziedzin współpracy w wymianie handlowej z Luksemburgiem w najbliższych latach zaliczane są: produkty wysokich technologii, logistyka, teleinformatyka oraz sektor satelitarny i finansowy w tym *fintech*, jak również współpraca w zakresie technologii kosmicznych i wydobywczych (przyszłościowy sektor tzw. *space mining*, czyli wydobywania surowców w kosmosie).

7. Dane kontaktowe

Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Wielkim Księstwie Luksemburga

Adres: 24 Rue Guillaume Schneider, L-2522 Luxembourg

tel.: (00352) 26 00 32

e-mail: luksemburg.amb.sekretariat@msz.gov.pl

strona internetowa: <https://luksemburg.msz.gov.pl/>

Ambasada Wielkiego Księstwa Luksemburga w RP

ul. Słoneczna 15, 00-789 Warszawa

tel.: +48 22 507 86 50

e-mail: varsovie.amb@mae.etat.lu

strona internetowa: <https://varsovie.mae.lu/en>

Opracowanie:

Departament Handlu i Współpracy Międzynarodowej

Ministerstwo Rozwoju i Technologii

październik 2024 r.